1917

№ 1—1917
ქვირა იანვარი 1

მიიღება ყველის მოწერა
დაწვრილებით იხ. მე.16-ე გვ.

ფულ. მეხუთე ფასი
გამოცემისა 15 კ.

მოგვილოცავს ახალი წელი

ბა ძველი, გიუმარჯოს ახალს!
(ნახატი ლ. გუდიაშვილისა)

შინაარსი

1, მეთაური —ახალი წელი—ახალი რწმენა . . . . . .
2, გ. ქუჩიშვილი—ჩემს ერს . . . . . .
3, ივ. გომართელი—სასახლეწდა . . . . . .
4, გალაგტიონ ტაბიძე—ლელა დგოასგ. . . . . .
5, შალვა დადიანი—რა მოგვიტანა ომმა . . . . . .
6, პარიენ გოთუა—პატარა წერილები II . . . . . .
7, ვასო ურუშაძე—გაიდოგა გურულმა . . . . . .
8, ხ. აბაშელი—სუმბული . . . . . .
9, იოსებ არიმათიელი—მიეწყებული კეთილ და მისი ჭირისუფალი . . . . . .
10, დარია ახვლედიანისა—ომში წასულ შეილებს 1
11, გრ. ►ქარიქიდელი —მოსე ბეწარიდა . 1
12, გუგული—ბუმბანი 1
13, ანნა ვართოგანა—რანი ყოფილან! . . 1
14, ვ. ათინელიშვილი—დაბრილი მეგ- ხეარე 1
15, იზიიე—სასახლეწდა კაზანაკი . . . .

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოგილოცავთ ახალ წელს!

ი ა ნ ვ ა რ ი ს 1

ახალი წელი — ...ი ... **ახალი რწმენა** ... ... **ი** ... **ი** ... **ი**

აკაკი მეთოდის-ძე ხოშტარია
ცნობილი მრეწველი და ქველმოქმედი, ბაქოს ღრმა-ტიელ წრის თავმჯდომარე

საახალწლო

1915 წ.

წელიწადი ურმის თვლივით ტრიალებ-და, ამბობს ჩვენი ხალხი.

სწრაფად გადატრიალდა წარსული წელი და ჩაჭქრა; ჩაიძირა ქამმა მარადისობაში; ჩვენ-ი დაკვეტოვა ცრემლები, ტირილი, ტირი-ლი და მხოლოდ ცრემლები.

საშინელი რამ არის ტირილი. მასში გამოხატულია ადამიანის მთელი უძლურება, უმწეობა, სიბეჩავე, არარაობა, სიფუჭე, წარ-მავალობა.

როდესაც ბავშვი დაიბადება, სანამ მშობ-ელი დედა მოასწრებდეს ამბორს, ტირილი დაეკონება ნორჩ, უმანკო ტუჩებს და შემ-დეგ თან დასდევს მას საფლავის კარამდე.

ელოვა-ტირილში, ცრემლთა ნაორთქლ-ში იბადება ახალი წელი.

შორს ტირილი და ცრემლები!

მივეკებოთ მას მხიარულნა, ამაყნი, შეუ-პოვარნი, გულ-მტკიცენი სიცილით, ცეკვით, სიმღერით, დფითა და ნაღარით!

მერე რა გვაკვს სამხიარულო და საცი-ნარიო, იკითხავს მკითხველი.

სწორეთ ამიტომ უნდა ვიცინოთ, ვიმ-ხიარულოთ, რომ სამხიარულო არაფერი გვაქს.

თქვენ გგონიათ მწუხარების დროს ადა-ნიანს ტირილი ჰმართებს?

მე კი მგონია, დარწმუნებული ვარ, რომ მწუხარების დროს ადამიანს მხოლოდ სიცილი ჰმართებს. სიცილი — მეტი არაფერი.

ცრემლი ტირილის შკილია, — უმწეობის, უძლურების მუდმივი თანამგზავრი.

სიცილი კი სიბრძნის შვილია, — ძლიერ-ების, ფოლადი გულის მხლებელი.

თქვენა გგონიათ, სიცილი ყველას შეუ-ძლია?

არა!

მე იმ სიცილზე არ მოგახსენებთ, რო-მელსაც თითის აწევა, ან ღილიანი ტიტინი გამოიწვევს ხოლმე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სიცილი, ცეკვა, სიმღერა უდიდესი განცდელის წინაშე, უდიდესი უბედურების მოლოდინში; სიცილი, ცეკვა, სიმღერა თვით სიკვდილის წინ, — რა დიდებულია, რა სან�taraოა!

ნეტარებ მას, ვისაც ეს შეუძლია. რა საოცრადვია, რა უძლური ყოველგვარი უბე-დურება, თვით სიკვდილიც კი ასეთი ადამია-ნის წინაშე!

გავკეტებივარ შავბედსა,
დავდივარ შევუპოვარი!

ვისაც სიცილი არ შეუძლია, სიცილი გმირული, ის შავბედს ვერ გაუკეტდება, ის ვერ ავლის შეუპოვარი.

სწორეთ ჩვენთვის არის საჭირო შავ-ბედის წინაშე გაკეტება და შეუპოვრად სია-რული, რადგანაც საქართველოს ცა, დიდი ხანია, ქარზედ ქირის მთოვარია.

მაშ ვიცინოთ, ვიმხიარულოთ: გაუმარ-ჯოს სიცილს!

როდეს ც მთელ საქართველოს წყველა-კრულვას უგზავნიდენ, ქართველმა ერმა ხმა ვერ ამოიღო, რადგანაც ის ტირილში იყო

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გაწვრთნილი. მხოლოდ დიმიტრი ყიფიანმა ამაღალა ხმა და დიდგა თავზე წამებულს გვირგვინი.

გავკაჟდეთ და ვიცინოთ შავი ბედის წინაშე და თუ ვინმე გაბედავს და კრულვით მოიხსენიებს ჩვენს სამშობლოს, ჩვენ ყველანი, მთელი ქართველი ერი ამოიღებს ხმას, როგორც ერთი ადამიანი.

მაშ გაუმარჯოს სიცილს, გმირულ სიცილს!

როდესაც ჩვენს ენას ძაღლის ენა უწოდეს, ჩვენ ყველანი ვსდუმდით,—თითო-ოროლა პირის გულის წყრომა გაისმა მხოლოდ.

გავკაჟდეთ და ვიცინოთ შავი ბედის წინაშე.

და თუ ვინმე გაბედავს და ჩვენს ენას თავბედურათ შეეხება, ჩვენ ყველანი, მთელი ქართველი ერი, როგორც ერთი ადამიანი, გასცემს პასუხს.

მაშ გაუმარჯოს სიცილს, გმირულ სიცილს!

როდესაც თამარს—საქართველოს თავისუფლების, ერთობის, ძლიერებისა და კულტურის სიმბოლოს—უზრდელათ, ბრიყვულათ შეეხენ, ჩვენ ყველანი ვსდუმდით.

გავკაჟდეთ და ვიცინოთ შავი ბედის წინაშე.

და თუ ვინმე გაბედავს და ასეთს ველურობას გიამბორებს, ჩვენ ყველანი, მთელი ქართველი ერი, როგორც ერთი ადამიანი, ფეხზე დადგებით ჩვენი სიწმინდის დასაცავათ.

მაშ გაუმარჯოს სიცილს, გმირულ სიცილს

ტირილი და ცრემლები ადამიანს ადუნებენ, აბეჩავებენ, მოქმედების უნარს უკარგავენ.

სიცილი კი ადამიანს ამხნევებს, ფოლადებს, ძალ ღონეს მატებს და საბოქმედოთ აწევებს

სიმტკიცე და მოქმედება ისე არასოდეს არა ყოფილა ჩვენთვის საჭირო, როგორც დღეს.

მტერი ჩვენ ბევრი გვყავს, მოყვარე კი ცოტა. ჩვენი ძალა და ჩვენი ხსნა მხოლოდ მოქმედებაშია და არა მრავალ სიტყვაობაში.

ქართველი ერის მოსპობა,—აი ჩვენი მტრების მიზანი.

საქართველოს აღორძინება, ტერიტორიალური თვითმართველობის მიპოება,—აი ჩვენი ახლობელი მიზანი.

მიზანს კი მოქმედება დაგვიახლოვებს და არა ჩივილი და ცრემლები.

ვინც ცრემლებსა ღვრის, ის ვერაფერს გაიკეთებს; ვინც სიკვდილსაც კი სიცილით უხვდება, საქმეს ის აკეთებს, მისია მომავალი.

მაშ სიცილით, გმირულს სიცილით შეეგებოთ ახალ წელს და შეურყეველათ, მტკიცეთ გვწამდეს ჩვენი მომავალი!

ა. ბ.

დედა ენისავ!

დედა ენისავ, მზეო მარიამ,
როგორც ნაწვიმარ სილაში ვარდი—
ჩემი ცხოვრების გზა—სიზმარია
და შორეული ცის სილაჟვარდი.

შემოიდგმეს მთის ნაპრალები
და თუ როგორმე ისევ გათენდა,
ღამე ნათევი და ნამთვრალევი
დაღლილ ქალივით მივალ ხატებთან.

ღამე ნათევი და ნამთვრალევი
მე მივეყრდობი სალოცავ კარებს...
შემოიპრება სინოში სხივი
და თეთრ ოლარებს აიელვარებს.

და მაშინ ვიტყვი: აბა, მოვედი
გედი დაჭრილი, ფრთების ცახცახით,
შეხედე, და ტაბი ყმაწვილურ ბედის
დადღილ ხელებით, წამებულ სახით!

შეხედე, დასტკბი... ჩემი თვალები
წინეთ რომ ფეთქდენ ცვრებით, იებით,
ღამე-ნათევი და ნამთვრალევი
სავსე ცრემლთა შურისძიებით.

დასტკბი!.. ასეა ყველა მგოსანი?
შენს მოლოდინში ასეა ყველა?!.
სული ლუსჯფრთება და მეოცნებე
შენს ფერხთქვეშ აკდება, როგორც ეპეტელ!

მოვკვდები ასე ნელი და ნაზი,
მაგრამ როს კუბო მომეჩვენება,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

განსასვენებელ ზიარებაზე
შენთან არ მოვა ჩემი ხსენება...
დავიკრეფ ხელებს და გრიგალივით
გამოქანებენ სწრაფი ცხენები...
ღამე-ნათელი და ნამთვრალევი
ცივ სამარეში ჩავეცვენები.
დედო ლვთისავ, ბზეო მარიამ,
როგორც ნაწვიმარ სალში ვიარდი,
ჩემი ცხოვრების გზა სიბნარია
და შორეული ცის სილაჟვარდე.

რა მოგვიტანა ომმა?

ბასუში ალვადის თითქო:

ეწინარეს ეოფლისა უფალ დადგარა სასხდი ნეანი ქვეენის სიეკეოესო, ჯან-სიდი ნაწიალისა, ალამდეოვარა ითასობით ოფალი, დასმეშა სოფელი და ეკეთმოფრალ შეკაწეროა საზოგადო ეფელს მეცხოფენი.

ხოდა თუ ერთის მხრით გაკეირეგების პიარს მიეკეკენა, მეორეს მხრით ჩვენ თეალდა წინ გადალშაოდა სეფ სხვა ჭორაზონტი, სეფ სხვა ასპექტ დასეკალი, რომელიც ჩვენს გარშემო სეფეკეა ოურეშე, მხოდან რომელსაც ოურეშე ჩვენ ვერ ვენიანდეთ.

ასმოძრავ სოფელი და ქალაქი თვით მოაქმეკენებისოფის, გაკეირვების ხელის გამოსალეგბოთ. შეჯეფეფ სხვა და სხვა ადეკმეტები ერთიდ, დაკაკეშრა და პრანეფალად ასწკეფდა, რომ სიერთი ორგანიზაციაშის ხსნა.

ეს მოხდა ბრაქტიკეფ ცხოვრებაში.

მაკრამ—რაც ეშმოვრეთია—გაკეინდის წერტილიდან დასძრა ქართველი ახროვენეს.

მზალანი და გაკეიდაკენი, რომელნიც ომის დეწეკებამდე ისეკ ფაქეურ ბიდიტიკეს ეწეოდნენ, ფდეს ალალპარკა პირალპარ და მოერალებადთ, სკეპტიკეკი მოარკეფდა, გაალკეკრებულნი სიმშობლისაკენ მოახეკდა, ხოდა ფალ ფალ ეფეფ ბეარმოდეთ ეკეფა ეგბრეფი სეფი შიაეკრა.

მერთალია ეკეკეა ეს მხალდან ისახეკი ჯერ ჯერობით, ჯერ კიდეკ ეკრთალია მისი ანარეკადი შეკი, ჯერ კიდეკ მტკიფეკ და ფარი მარმარალისაკან არ არის ნაშალსხეფული, ჯერ კიდეკ სიკრთიდ გაფტკეფეფული ეკრ არის, მაკრამ ერთია კი ცხალია—ეკეალრკეკ ეკრ დამალეკს, ეკრაკენ მის ტალანქ ხელს ეკრ გაალაფარეკს, რომ აშკ უკეკ და მძალკრ გაშიალსალთ ეკალეკ ანკ-მარეკს:

ქართველი ახრი.

ამაზე დაპაპრაკი უკეკ სიერცხალი ალრაკ. ალაკენ არ ნეკმალის ამის შეკსნაზე. სხეკ და სხეკ გზით, ზოგი ირიბად, ზოგი პირდაპირ, ქართულ იდეისაკენ მიდიან.

ეს იდეა უკეკ ჩვენმა ქაკეკანამ. იდეა ამალკ, ეკისკ ამის მოსაპრა ეკალს ეკალეკს. იდეან ამოიტკ, ეკისკანაკ „ჯერ ირა“ ამისი ცოდნა.

ერთის ეკალსალეკთ ესეოთა ალეკეკალეკი ჩვენი ეკითარეკა.

და შეეძალებალ უკეკ ალ შეალეკმა... ნაპაჯი წინ, კიდეკ ნაპაჯი და... ალალეკეკა ეკამეკ

ჩვენის მოწესრიგებისა.

მხოდან ამაკე ალრეკ ალრა ალ ეიმა თვით ამ ცხოვრების კაამოსახეკეკი, ან, რაკორც ზოგნი ალეფეკან, ამ ცხოვრების შემქმნელი ხელოვნეკენა?

მოკალეკ კალალეკრა: ალიტერატურაში ჯერ კიდეკ შეპალიტიკეკა გამეკალეკალ.

მხოდან ეს შეპალიტიკეკ ალალეკ უსალეკალეკ ბალეტრალეკეკ.

ალასალალ ჩვენში არ ეოფილა შეპალიტიკეკ ესე სიტეკეკ-კაზმეკალ, ესე ფარალფანი, ესეოთ სიკკალეკალეთ მიარეკალ, ესე მსიტეკრალ.

თვით

, ეკისკნაკ ნაკალეკ მოსალალეკალ ეეკ, ალალეკალ მსიტეკრალ ახხეკს.

ისეკალეკ ჩარა.

ზოგიერთ სტრიქონებში თითქო ეკნესის კიდეკ მიმაკალალ მხიარი ბალეტრალეკ.

მხოდან თვით ბალეტრალეკეკ ჯერ კიდეკ სალეკ უკეკ ომიმალალ მოალალალეკ და თუ ერთის მხრით ეპალიტიკალეკაში იკალეკ ეკის, მეორე მხრით კეკალ ალეკეკების მოაკეკალ მძალეკეში ფარალკალეკ და „ეარიეარალ.“

ალალეკალ ჩვენი ალეკეკი ოსკის სამალეკნარი საკეკ ალიტკალ აკეკალ.

მაკრამ ეი აკეკ ალეკალ ქართველი. აკეკ ალ მოალეკალ ეკალ ალ ალეკ: ეკეკ ალისაკეკ ძეარა ეკალ ალ ალალეკალ სტალალეკ. ეკეკ ალეკეკ კეეკალალ ალ ალ

ხვედრის კამოჩკვეფისა; ჩვენ სასრაკო ჩეკეფრმბა-ოა, მეფდახნილებისა და ბრახნინდების სინდუმ-ლოთა ჩაწყდომისა; ჩვენი მეტხუნაკრე ზზის სხიეთა შეკრებისა.

მაგ რდასა აქმს ამ დროს უდიდესი დრ-კი ჩვენის ხეფდოენებისა, მძაკად ტანჯეული ქარ თუდი ოეტრი? მისი ნიაზი დრამატურგია, ოეთ მსხალობნი და სხვ.?

ფრანკეები ამმობენ — დამდრწყვდის სახლში თოკზე ეარს ატეეანი. ეს ნამდვილი ფრანკეული ზრდილობაა და მეც ამ ზრდილობის კაეი რა ეენდა ვთქვა?

მოიკეამს ბეერი.

ვისაც ანტერესეეს ჩემი აზრი, იცის კარ-კეთ, რომ მეც ერთი „უკმეაეოფილოთაკანი“ ვარ.

უოეედ კიდეე მეკმნეს ამ„ზე დაბაალეა. ეს ეუდაბ არ მანდა ჩემ თავს წეაერეოდ.

დდეს-დდეობით კი ის

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ცვალებადობას არ განიცდის, კეკუასის ერობასაც დიდი სიფრთხე მოელის

ახლანდელი სამინისტროს მაგივრად რომ ლიბერალიბიც ჩადგენ მილიოკოვისა და ლვოვის ხელმ ღენელობით, მაშინაც განაპირა ქვეყნებს იმედი არ უნდა ჰქონდესთ, რადგანაც ძველი ნაცადი გზა და პოლიტიკა იგივე დარჩება, მხოლოდ უფრო მოხერხებულად და უფრო ჩქარად წავლენ ამ გზაზედ ისტორიული დანიშნულების განსახორციელებლად.

რუსის „დელოპროიზვოდიტელი“ ისევ ისევ ძველებურად მტკიცე დარჯად ეყოლება ძველ გზას და ერობის შემოღების ნებას განაპირა ქვეყნებში სხვა და სხვა უმნიშვნელო მიზეზების შემწეობით არავის არ მისცემს. ასე იქნება, სანამ ის არ დაადგება ახალ გზას, რომლითაც აწარმოებს თავის დიდ პოლიტიკას ინგლისის ხალხი, რომელიც ამბობს: რაც უფრო ფართო თვითმართველობას მიანიჭებ განაპირა ქვეყნებს და გამოიწვევ მათში თვითმოქმედებას, მით უფრო მტკიცე კავშირი და სულიერი ერთგულობით შეეკერება ის თავის მფარველ დედას—ინგლისსო...

[illegible]

გეილოცა გურულმა

(სტენა)

— კალანდა—ახალი წელიწადია, წმ. ბასილის მადლმა ყველას მრავალი გაგრძელოთ და დავასწრათ... შუადამეზე გადასულიყო რომ ბესარიონ კალანდაძის ოჯახი წამოიტაა ზეზე ბუხარში ცეცხლს გუგული გაეჭონდა, ცხველის შეშა ამ დღისათვის იყო მოშზადებული... ბესარიონმა გადიკიდა მაკახელი, ეიღო ჩიჩილაკი, სერო, კურკანტელითა და ვეირგვილითა გაწყობილი; ხაკპური, ვაშლი, სხალი და ფორთხალი გვრგვინვით ქონდა თავზე გაკეთებული წმ. ბასილის წვეტებს...

სუფრა შემკობილი ღორის თავით და ტკბილეულობით! ვეეკანა ჭერის თავზე ბასლოცავად .. ყინავს, ცაზე ვარსკვლავები გადაქედილია... ჩოკურეო თოვლში ჩიჩილაკი.. დასაკენა სუფრა სანთლებით გაჩიდებელი... აიპყრა ცას თვალები და გეილოცა: „ღმერთო და წმ. ბასილეს მადლო, შენ ეყავ ჩემი ოჯახის შემწე და შემწყალებელი. შვილიდანთ დამიბერუნე პრაპორჩიკი შვილი. კაი ბედ მიეცი ჩემს გოგოს ბელაგიას, მიეცოცხლე ცოლი და დანარჩენი შვილები... მომაყალე სიწყნარე ქვეყანასა ამას, ხოლო უმეტნი ქვეყნის შემზარავს და მომიპობს ომს... შეიერთე და ძალა მიეცი ჩვენს მრავალტანჯულ ერს...

მომეც: ქონება და წარმოება აკაკი ხოშტარიასი, მარკვენა ჯიბე ინტენდანტის ღენერალისა, შნო და უნარი სპირტის რუსეთში გატანისა, თვალ-მარგალიტი—ჩვენი გაქურდულ მონასტრებისა, ალტოკეფალია—ჩამორჩენილ ხუცებისთვის, ერობა—დაბეჩავებულ ბლეხებისთვის და შეგნება—ყველა ქართველისათვის...

მამორე ღმერთო: თარეშობა—ყაჩაღებისა, გატაცება—ცოცხალი ადამიანებისა, შტაბი—რასპუტინისა, წელიწადში—ასჯერ გარეკა დუმისა, ჩამოტანა რუსეთიდან მატლიანი ფქვილისა, ჭირი—უპატრონოთ დარჩენილ საქონელისა და ქოთში მადაგადეკიდებულ ბოკაულისა.. აგუნაა, აგუნაა, შენი სეი და შენი ეპეტი, ჩემსას ჯვარი დამიწერეო.“ და იგრეალა მაკახელმა, ზე მიაყარა მეზობელს სა ფანტი.

გეილოცა ბესარიონი და გოუდგა ოდისკენ, მიადგა კარებს და დაეკაკუნა:

— კარი გამიღე?..

— ვინა ხარ, რა მოგაქვს?!

— ხავი და მშვიდობა მთელი ქვეყნისა, გამბარჯვება და განთავისუფლება პატარა ერებისა... კარი გამიღე!

— ვინა ხარ, რა მოგაქვს?..

— რაკმოგიტანე იგი იკმარე, გავყენდი, კარი გამიღე!!.

გეიღო კარი.,

— შემოვდგა ფეხი კალანდას, ბასილოსასა გილოცავ...

ეროვნული ბიბლიოთეკა

სპარსეთში დიდი მრეწველობის დამწყებნი 1912 წ.

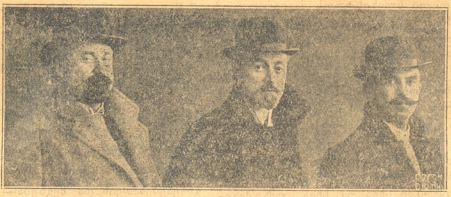

აკაკი მეთოდის ძე ხოშტარია
ცნობილი მრეწველი და ბაქის დრ. წრის თავმჯდ.

გიორგი ბეჟანის ძე გვაზავა
ცნობილი ვეკილი, მწერალი და ბერნზეს მთარგმნელი.

თ. პავლე იოსების-ძე თუმანიშვილი
ეკონ. ბაკადული"-ს გამომცემელი და ქართ. დრ.-მ. საზ-ის თავმჯდომარე.

სუმბული

გახსოვს, ტყის პირად, მთვარის შუქზე, ვარეფდით ყვავილებს,
ტყიდან გამოსულთ მთვარის ცრემლით პარ-დასამანდ?
ღამის დუმილში შუქ მდელოზე ნაზად დახრილებს
ვკრეფდით ყვავილებს და ვკონავდით თან წასატანად
წყნარი ყვავილი მთვარის ცქერით გატაცებული,
ფოთოლთ ცახცახით მოწყვეტის დროს შეირხეოდა,
ცრემლი მთვარისა, ჩუმ ფოთლებში მოთავსებული,
ვით დამსხვრეული მარგალიტი ძირს იფრქვეოდა.
და მე არ ვიცი ჩემი ბაგე ღიმ-გადაკრული
თუ როგორ მოხვდა განზე გაწვდილ შენს ბროლის თითებს.
შენ გულს მიიკარ მოწყვეტილი თეთრი სუმბული
და დაიცქერდი მოციმციმე ცვარ-მარგალიტებს.
ციური გრძნობით ანთებული, შიშით აღფცილი,
ნინა-დახშული შეგყურებდი თვალ-მორიდებით.
შენ-კი უსიტყვოდ იდეგ ჩემ წინ და თავ-დახრილი
შეუბრალებლად გლეჯდი სუმბულს მთრთოლავ თითებით...

1913 წ.

ა. ხ. ...

ალბომში

(თა—ხ)

შენს ცაზე ღრუბელს არ ქონდეს არე,
დღე გინათებდეს მარად მზიანი,
ზურგს არ გიქცევდეს, ვინც შეიყვარე,
გულადი, მხნე და თავმზიანი.
სიცოცხლე მთელი ბრძოლათ ისახე —
და გაუწყვეტელ სიამოვნებათ
ვერ დაგიღარონ ბრწყინვალე სახე
გამოურკვეველ ქმუნვათ და ვნებათ.
და როდეს სვედა შეეპარება
მგზავრს, შენთან მავალს, შორი გზიანსა,
მისთვის უშრეტი ემატოს ძალა—
მაგ თვალებს ღრმას და სათნოიანსა...

გორი **იოსამანი.**

ეროვნული ბიბლიოთეკა

დაგიწყებული კუთხე და მისი ჭირისუფალი

კონსტანტინე იოსების-ძე სვიმონიშვილი
ბორჩალოს მაზრის თავ.-ახნაურთა წინამძღოლი

მეგობარ-მეგობარო!

ვინ უწყის რამდენი მეგობარია კუთხეს ნეგნს სამშობლოში, რომ მადლობა კაცის ამბავს არ შეუშუქებია და, დედის ანაბრობაზე მეტ-ოვალეა, სიბნელისა, ეულობრდობისა და კეტიკუნიობის წყვდიადში იფლობა!..

ერთი ასეთი კუთხეთაგანია სამხრეთ სამეგრელო—ბორჩალო, წალეკ და ორთაფლთან ნაწილი,—ანუ ლდეგანეკელის სახელწოდებით, ბორჩალოს მაზრა, რომელის ლიგებულ ქართველურ წარსულის მიწეკ ლდესაც მრავალად დაბნეული ტაძარ-ციხეკოშკების ნანგრევები, სასოფლონი, ტბრები, ტეკელ ბერდაქმნილი ნაგვანსახანი, ძველი ნასოფლარები... და თუ ქართველის სასოლის ოიტი მაინც შეგრნეანთ, დრმად ამოიგონებთ: ეთეთლ ოდესლაც ლიდეკული სამეგრელო, თეთმოქმედი, სავეთარ კერის მეტიტეკ მფარველ წინაპრთა მამული, ლდეს-კი ვერანად ქმნილი...

ეთო დრო, როდესაც ეს კანაპირა კუთხე ლედა-სამეგრეკლის კეკლოინ მეტეტეკ ეთო შეკეკეარებული. და ლედის ბეკლის ფეთქეკს, მაკის ტეკის ფხიზლად ეკრის ეგლეკა, მისს ეკრისა და ლხინს ისიარეკა... ჭეკეთლა სეკეკა-ანანოლეკთო და ეკეთრნეთლთო...

ანდა ბეკეკრივი სიმდიდრე!.

ანეკე ეთო ერეკეკ ეკეთს ზარეკანა-ეკერეკლის ფეკლის საეკრილი,—სიმდიკნის ეკანა ალეკეკლის ეკიმ ლდესაც ლიდეკ ეარეთაკანაეა!. ლიდი, ლიდეკული ეთო ლიდანეეენი, ეკეკრამ ეკიმრად ეკიმოკეკლეთა ეტრეკეთ ლესტეკ ლ კანანაკეკეკეკ ეკ კეკეთ ეკის ეკანა ეკლეტრეთ... ეკლეკრთა ეკრლიკეკეთ ეკიკეკ ეკიეკეკეკ ეკიმაეეკეკ ეკ ეკანაკეკეკ ეკ ეკანაკეკეკ ეკ ეკეკეკეკ ეკ ეკ

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წინამძღოლი კონსტანტინე ილორის-ძე სვეიო ნიშვილი, ანუ—როგორც ეძახიან: „ჩვენი კოტე სვეიმონიფაი“,—რომელიც ზუთი წელიწადი იქნება, რაც სიცხის ნაშფოთი მიმავალ, მაღალსავალ წინაშეძღოდან მოკვდინა. მან სიკვნი, ეუფერდად, უსმაურად დაიშეტეკა რაოდენი სიკეთის მოტანა შეეძლიან სიცხის ნაშეფოთ კეფალეტაკანს, თუ მოინდომა, ისე რომ ორ კინონიერი ფარგლებში კეფალეხარ, სიხეფოფოფაბრიკი ინტერესებიან დაიეკვა და მშობელი ერის ეკეფლ მოფეეეტელი ბეზეი სიხლიან ეკეფილსმეს ჩაკვდა, ეკფალეკეარეს-ფიფეეზეინსკენ ფიიფარარს!..

ვინ იეო ფი რა ენინ კ. ი. სვეიმონიშვილი, ჩვენ ეს ორ ეკეიანტერეკეზეს, ხოფი ფლეს რომ ეკი ეროფენეფ-ხსფეზენ სიკეზეს ეკეფეწეკეფლ ფიეალ ფიეს ორსეპეიი ეკსეზეფეკა, ეპეს ნაოფლ ჭეოფეს მეპი სიკეზენ!..

რა ეკსკეკეა ანუ რეს ჯეკეფეს კ. სვეიმონიშვილი?

კ. სვეიმონიშვილმა: 1) შეკმნა ქართული საქეკეფოფეკეფლი სიხ-ის ფლეფიფორიეი კინეკოფიფლეს (ფლეს 100 წეკეფი ჭეიეს), რომლის მოინდომეპოთ (კოტე სვეიმონიშვილის თოინნობით) ი) ქ. ფ. ფ. ს-ზ-ეპეპ სკოფა ფიეფეფნეს ს. წეკეკეკეი, ბ) ქაფი. სიკ-ფოფ. სიხ-ის მოიყარეპ კოპეეფიპ 1000 ფეხ. ეკფალეფი ბორჩალოს ფეხრის ქართველ სეკოფეფში (ფლეფ ეკოფეკეეფოის, ეკალეფეფიის და ჯეკეფოის) ფეფეეეფლეფის ქსოფის სწეკფლეის შეეფოსფეეეფ (ეფ ფეპეკეს ფიეფ ბეფეეეეფლეფ ჯეკეს ჯეკეფოფბრეფ ბეკეფეფოფოფეს); 2) ფიეფეეეს ეკოფეეს ჯეფის კინეფოფეფლეს, რომეფსიც ფიეფ ფნეფეეეფლეფ ჯეკეს ეფ ეკეფეეეფ ეკეკეეეს ეფ ფეფეეეფ ეკეეეფ ეკეეეფ ეფ ფეფეეეფ ეკეეეფ ეკეეეფ ეფ ეკეეეფ ეკეეეფ ეკეე

ეროვნული ბიბლიოთეკა

აის წინამძღოლია მაგრამ მუდამ გლეხებთან არის. მათთან სტირის და მათთან ხარობს".

მესმა მოდგაწეობამ ერთის მხრით თუ მოადი ქრთველი მოსახლეობა წრმატების გზას შეუფენს და მის მადდეერნი არიან, *) მეორეს მხრით ადეილობრივი ზოგეერთი ბნელი ძალნი ცსადდგ თუ ფარულად სდგეზიან მას, ასმენენ სადგ ჯერ არს, ეითომგ იკი კაკალმეტბეთი ბჭერძალეგს ხალხს და კანსაკეთრებითი მზრუნ-

*) სხეათა შორის, ადგილობრივმა ღიდმა მემამულეთაგანმა, თავ ნიკ. ეგ. ქობულაშვილმა თავის მამის გენის ხსოვნის �.ანიშნავად კ. ი. სვიმონიშვილს აღუთქვა 259 დესეტინა მამულის დათმობა (სოფ. კოხორეთში), სად ც კ. სვიმონიშვილს განუზრახავს სასოფლო-სამეეურნეო სკოლის გახსნა სახელოონო განყოფილებით.

ვეელობით მფარველობდეს ეველასკენ მაგიერ ეველ ქართველეს. მაგრამ იკი მუდამ სამართლის და სამართლიანობის კრძნობით ადეურვადი მტკიცედ მისდეეს ერთნეველ არნეულ გზასა და, დრმათა, სწ�, რომ ხალხის კონეირვად კანეთიერება, ნიეთიერად ადორძინება და მშობლიურ ნიადაგზე კეთეთდნობერება სასეაეწოფოს არა თუ ვნების, არამედ უფრო მეტად სარგებლდის.

ამ ხალხის გულეშმტკიეარს ესურვებთ მხნეობასა და მიმპაძეველის კაჩენას ჩვენი მიგიწეებულ მიერეგებულ კეთესეა საკეთილდღეოდ. და, ეგო ენათ ისანიხინ,—ხალხი მის ამაგს დაინახავს...

იოსებ არიმათიელი

ომში წასულ შვილებს

მშვიდობა თქვენდა მებრძოლნო, ომში წასულო შვილებო,
ტანჯული გულის ნაღველჯნო, ვიებით გამოზრდილებო!
გილოცავთ ახალწელიწადს, თქვენნი მლოცველი გულითა,
მიიღეთ წრფელი სალამი, აღსავსე სიყვარულითა!

გული არ დაგწყდეთ და თავი არ მისცეთ სევალეესა,
დედები არვის უმზადვენ გოზინაყს, შაქარლამპეს;
მათი ს-ეოცხლე ტანჯვაა, ოხვრა და კვნესა გულის,
რადგან წაერთოთ ნუგეში, სიმე სიხარულისა.

მათი ცხოვრება ზხამია, გლოვა, ვაება, სულის,
რადგან აროდეს ურახავთ ცისკარი გაზაფხულისა...
განა სულ სისხლი, სიკვდილი ასატანია გრძნობისა
და არ გაქრება მიზეზი სიავის, წარმართობისა?!

შორს ეს გულ-სევი სიხარბე, შერით წამდები ცნობისა,
ცხოვრების დუხჭირ ნანგრევზე მოვრთოთ სიმღერა ძმობისა;
დაეძახოთ, სხვებთან ერთათა ჩვენი ბედიცა წყდებ-დეს,
რომ ნორჩი ძალა სიცოცხლის უნაყოფოდ არ წყდებოდეს.

დღეს კი სალამი, შვილებო, მოძღვნილი წრფელი გულითა,
მიიღეთ ვითა დედისგან, აღვსილი სიყვარულითა!.

კაპიტანი იუვენალ ახვლედიანი

შვილი იაპონიის ომის გმირის იახონისა, ნიეე-გოროდს ქალაქთა კორპუსსა და მოსკოვის ალექსეევის სამხედრო სასწავლებელში კურსის ცასრულების ჭამდეგ 1909 წ. გამწესდა ალეშერონის პოლკში და ახლანდელ ომის ბეერს ბრძოლაში მამაცური მონაწილეობის გამო მრავალი ჯილდო ჰქონდა მიღებული. უკანასკნელად ბსარლლობდა პოლკს. ენგენისთვის 17 ცხრე ეერიშის დროს მოკლულ-იქმნა, დაბადებიდან 28 წლისა, ამანაგთა შორის ენობილი იყო, ვითარცა მამაც წინაპართა ღირსეული მემკვიდრე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოსე მღვერალი

პიესა 4 მოქ. სოფლის ცხოვრებიდან

ეგ. ნინოშვილის მოთხრობიდან „ბედმოკეფილი“ **გრ. სალარიქიდელის მიერ**

გაგრძელება, იხ. 1916 წ. „თ. და ც.“ 49 52)

მწერ. არა უშავსრა მამაო, მღვდელს მარტო დიდი პატივისცემა და გავლენა აქვს მთავრობასთან. სამღვდელოებას ნდობის თვალით უყურებს მთავრობა. ჰო, იმის მოგახსენებდი მამაო ათანასე, თქვენ, მამასახლისმა და კეთილ-სინდისიერმა (ხელს უშვერს მთავკენ) ამ საწყალ კაცს მოწმობა უნდა მისცეთ ქალაქდგები მხათა მაქვს, მხოლოდ თქვენი ხელის მოწერა და ბეჭდის დასმა უნდა. აი მამაო ქალაქდგები (ა ძ ა ვ ე ბ ს) წეიკითხეთ.

ათან. (სიცილით) ბატონო დამცინინთ! შენ კარგად იცი, რომ მე ხელ-ნაწერის კითხვა არ ვიცი. სწავლული კაცი ი ქვენ ხართ, კანონებიც თქვენ ხელთ არის, თუ ეშველება რამე და უშველით, ღმერთი გადგიხდით სამაგიეროს. მე ერთი უსწავლელი სოფლის მღვდელი ვარ, ამისთანა საქმეების ამბა რა გამეგება. თუ იმის მოწმობაა საჭირო, რომ ბაბალე ლარიბი ქვრივი, ამის უარს ვინ იტყვის.

ბაბ. (თავს ა ქ ნ ე ვ ს) მამა ათანასემ სულ იცის ჩემი გაჭირვება.

მწერ. (ბ ა ბ ა ლ ს და მ ა ს ზ ვ ა ლ ს) იმედია გეშველებთან, რადგან მღვდელმა მოწმობის მოცემა ინება. (ფ ე ნ ა ლ ს) ამა, მამაო, ინებეთ ქალაქდგები, რადგანაც სიკეთე უყავით ამ საწყალ ხალხს, შეიმოწმეთ ქალაქდგები ბარემ მოგრჩეთ ამ საქმეს. იმედია ჯანშაშს გვაჭიმევენ.

ბაბ. კი ბატონო, ამა ისთე როგორ იქნება. ლარიბები ვართ, მაგრამ ხომ გაგიგონიათ, ლარიბი კაცის ლუკმა გემრიელიაო.

ათან. (ფ ა ქ რ ს შ ე მ ო ვ ბ ს) კანონების მცოდნე თქვენნი ხართ და ჩემგან რაღა გაფრთხილება გეჭირიათ. იმედია არც შეცდებით და არც შემაცდენთ. როგორც მოგახსენეთ, მე ერთი უსწავლელი მღვდელი ვარ..

მწერ. რა ბრძანებაა მამაო, როგორ გეკადრებიო, მე ჩემი თავი გამეტებული ხომ არა მაქვს. აი წაგიკითხოთ: (კ ი თ ხ ვ ლ ბ ს) ბ ა ბ ა ლ ე ქვრივი უნათლოშვილისა, რომელსაც დღიდან ჯვარის წერისა, ხუთი წლის შემდეგ მოუკვდა ქმარი ოქროპირი უნათლოშვილი, დარჩა ორი ობოლი: სოფონა და ოქრუა. ქვრივმა ბაბალემ წვეთი და დაგვით გამოხარდა თავის ორი შვილი; დღეს ბ ა ბ ა ლ ს სოფონას და ოქრუას გარდა სხვა მარჩენელი არავინა ჰყავს. ბ ა ბ ა ლ ე დარიბია.« აი, მამაო, ეს უნდა შემოწმოთ თქვენ.

ათან. აგი ქვეყანამ იცის, რომ ასე იყო. მთელი სოფელი დეფიციეს ხატზე, რომ ბ ა ბ ა ლ ე დარიბია. აი ინებეთ ბეჭედი (ა ძ ა ვ ე ბ ს მ ა ს ე ბ ე ჭ ვ ნ ს) დ ა ს ვ ა ს ვ ს ქ ა ღ ა ლ დ ბ ზ ე.

მწერ. მამაო, ხელის მოწერაც საჭიროა. (ქ ა ღ ა ლ დ ბ ე ბ ს ა ძ ა ვ ე ბ ს)

ათან. (ხ ე ლ ს ა წ ე რ ს) ვეცინება გლახათ რომ ვწერ არა? რა გაეწყობა, შვილო, ჩემ დროს „სემელარიები“ და „დუხოვნი“ შკოლები არ იყო. ცხონებულმა დათო დიაკონმა მასწავლა სახელის და გვარის მოწერა. მეტი არ უსწავლებია, თორემ მეტსაც ვისწ ავლიდ ა ბ ა, როგორც იქნა მოვაწერე.

მწერ (ქ ა ღ ა ლ დ ბ ე ბ ს ა ძ ა ვ ე ბ ს. მ ა ს ა ს ა ხ ლ ი ს ს ა ს ა ბ ა (ა ბ ა) (ბ (((

ეროვნული ბიბლიოთეკა

(ოცულლოს.

მწერ. (ძალვეს თითო მნეოს შამასხდისს და კეთილ სინდისიერს) აი, თქვენ მაინც აიღეთ.

მამასახ. არა, არც ჩვენ ავიღებთ ამ ოჯახიდან.

სოფონა: ეიღეთ თქვენი ფეხის ჯაბაგონი"! (მამასახლისი და კეთილ-სინდისიერი ერმოუყვენ ფულს) **გრ. ხაქარიქიდელი**

(გაგრძელება იქნება.)

პაემანი

სასახლეწდო.

ახალ წლის პირველ დღეს, საღამოს ექვს საათზე პაემანი აქვს დანიშნული ნესტორს ლამაზ კატოსთან. მიხეილის და კრილოვის ქუჩის კუთხეში შეხვდება ნესტორი თვის კატოს!.. მშვენიერ კატოს.

ამის გაფიქრებაზე ნესტორი სიხარულით შეკუნტრუშდა და ხელი ხელს შემოჰკრა. ძლიერ უყვარს ნესტორს ეკატერინა...

ნესტორს თვის მარტო-ხელა ოთახში არ უყვარდა ყოფნა და ამიტომ ჩაიცვა და ქუჩაში გამოვიდა. ქუჩა ხალხით იყო სავსე. ახალ წლის მოლოდინში ყველა აჩქარებული მიმდიოდა. რასაკვირველია, ნესტორი თვის თანამოსამსახურე მეგობართან გაემართა., გიგოსთან, რათა ლაბორატორიაში გაეტარებინა დრო, გიგოც მარტო ხელი იყო.

— აა! ჩემს ნესტორს!

— გამარჯობა, გიგო! ბიჭოს. აქ გიგოს გარდა სხვებიც ყოფილან.

თამბაქოს ბოლით გატენილ ოთახში ოთხი სხვა მეგობარი დახვდა ნესტორს.

— ოჰ! ნესტორ! როგორა ხარ? სხვა, ვინ არის კიდევ ის ქალი გუშინ-წინ რომ სინემატოგრაფში ერთად იყავი?

— ის... ჩემი კატოს! — ნესტორი გაწითლდა.

— ჰა! მამილოცნი, მამილოცნი! მაშ, შეყვარებული ხარ? ყურებამდის? კეფამდის?

საერთო მოლოცვებში კარგა რიგიანად დახიანდა ნესტორს მარცხენა მხარი, რადგან ყველა, ნიშნად მეგობრობისა, მხარეზე უბარტყუნებდა ხელს.

— უყურეთ, როგორ გაწითლდა! ალბად ძლიერ გეყვარება!

— ძლიერ მიყვარს!

— იმისაც უყვარხარ?

— ჰო!

— არა, ყმაწვილებო, ეს შემთხვევა ასე არ უნდა დარჩეს, — წარმოსთქვა მეგობარმა ნიკომ, — ნესტორს ბედი სწვევია. ნიშნად ამისა ეხლავ, ამ წუთში ნესტორმა ლაზათიანი ვახშამი უნდა გაგვიმართოს!

— კაცო, რა დროს ქეიფია? ხვალ ახალი წელია და ქეიფიც სწორედ ახალ წელს უნდა, — უპასუხა ვანომ.

— ხვალ ნესტორს არ ეცლება. პაემანი ექნება დანიშნული! მართალია, ნესტორ?

— მართალია!..

— რომელ საათზე?

— საღამოს ექვსსაათზე!..

— სად?

— მიხეილისა და კრილოვის ქუჩის კუთხეში.

— ამფერ, ჩემო ნესტორს!.,

— მაშასადამე ვახშის გადადება არას გზით არ მოხერხდება. ეხლავე უნდა გაიმართოს ვახშამი. დატრიალდით ნესტორ, გიგო!..

———

ახალ წელს, ღილის ხუთ საათზე საღამოდგრძელო ეკუთვნოდა საერთო მეგობარს ვანოს...

— აბა, ყმაწვილებო, მე... მე ორ სტაქანს ვერ დაელევ... მე...

— ერთია — წარმოსთქვა უფრო ფიზიკურმა სოსომ...

— მა... მართალია... თვალი ორსა ჰხედავს, ხე... ხელი კი ერთსა გრძნობს... მაშ მე ვადდეგრძელებ ამ კუ... კ-ბოს ფიცარს, რომლიდანაც იქნება გაკეთებული ჩეოთის კუბო... ამხანაგებო... ადღეგრძელოს! — ნახევარ ჭიქა ღვინომ თვისი ნამდვილი დანიშნულება ვერ შეასრულა და სასულეში ჩაუგდია... — მე ვა... ვ-ღღეგრძელ... — ვანოს სიტყვები აღარავის ესმოდა... იგი მაშტარდა თვეზის კუდს, რომელიც მის წინ ლამპაქზე იდო: ეხლიც ინავარდე თვეზოჯან.. ა ბა, თუ ბიჭი ხარ... ჰოპ-ლა, — თვეზის კუდი ნესტორს მოხვდა ლოყაზე.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

— უპა... უპატიოსნოდ იქცევი ვანო!.. შენ მი... მიაყენე შეურაცხყოფა იმ ლო... ლოყას, რომელიც უნდა დაიკოცნოს კატოსგან, მე.. მეწყინა.

ამ შემთხვევამ ფართო ხასიათი მიიღო და ვანომ ჯარიმად მიირთვა ღვინის ბოთლის პრობა, წვრილად დაჭრილი...

— ექვსი სა... საათი ხდება... მე მივდივარ ჩემ ეკატ... კატოსთან,—წარმოსთქვა ნე ტორმა და ადგა.

— აღრეა...

— არა... მივდივარ... მე .. მე... აქ ვეღარ დავრჩები, ოთახი ტრიალებს.

— ტრიალებს.

— —

ქუჩის ცოცმა ჰაერმა ცოტათი გამოაფხიზლა ჩვენი ნაცნობნი, მხოლოდ იმდენად კი ვერა, რომ ქუჩაში ბოძები ადამიანებისაგან გაერჩიათ

— გამარჯობა შენი, სტეფანე... ჰოო!.. ხელსაც ადარ მართმევ? კეთილი, დაეიხსომებ...

ტრამვაის რკინის ბოძმა ვერაფერი უპასუხა შემკოთხველს, რისთვისაც შეჯლუგუნი მიიღო. ქალაქს ეძინა...

— ჩვენ სადა ვართ? მთვა... მთვარეზე თუ დედამიწაზე?—შეეკითხა ნესტორი შეა ქუჩაში მდგომ წესიერების დამცველს—გამარჯობა...

— გაიარეთ!.. სახლში წადით.

— არა, მე შენ გეკითხები სადა ვართ? მე კრილოვის ქუჩა მი... მინდა.

— მეგობარო! შენ ხომ იცი, რომ ნესტორი შე... შეეკარებულია... კატოს ეძებს... გვი.. გვითხარი.

— წადით, წადით სახლში. ქუდები არ გხურავთ, გაცივდებით.

— ჩემი გული ცხელია. არ გა... გაცივდება... შენ კი გულ-ცივი ყოფილხარ... უმეური. ფუ...—ნესტორმა შეაფურთხა წესიერების დამცველს, რამაც გამოიწვია უკანასკნელისგან სასტვენში ჩაბერვა და ჭაჭენ ხუთი მეეზოვესი... მთელი ჩვენი პატიოსანი საზოგადოება გაამგზავრეს საპოლიციო ნაწილისაკენ...

— მშვიდობით, მე... მეგობრებო, მივდივართ სარჩობელაზე,—მათ დაჰკოცნეს ერთმანეთი, ცრემლებიც მოიწმინდეს... მივიდენ საპოლიციო ნაწილში...

— ბევრი ლაპარაკი საჭირო ადარ არის...

როდესაც ნესტორი საღამოს ექვს საათზე კიდევ მაინც დაუხვდა თვის კატოს კრილოვის ქუჩაზე, ცოტათ დაზიანებული იყო. ცხვირიდან დაწყებული მარცხენა ყურამდე მის სახეზე ნათლად იყო გამოხატული კულტურული საუბარი მისი საპოლიციო ნაწილში. ხმა ჩახლეწული და თვალებ ჩალილავებული შეხვდა იგი კატოს...

კატო მას გიეკა... დაღვრემილი დაბრუნდა ნესტორი თვის ოთახში, ერთი კი გულიანად მიიფურთხა კედელს,— სხვა არაფერი ჩაუდენია...

გუგული.

რანი ეოფილან.

რამოდენიმე წლის წინეთ ქართულ კახეთში ამოფეთეთხ დახხდოვებით შემდეგი: მამაშვილი ოთავლეერებენ სოქართველის ცეხე-კოშკებს, მოინსტრებს და ძეკლებს. შვიდი ალტეტებული ამ სანასოთით წამოიძახებს: „მამა, რანი ეეფიფიდეარ!“ მაკრამ მამა ეუდ-დაუოფეკუდი უპასუხებს: „შვიდო, შენ ეფრრა მარხოვლი ოქნები, რომ თქვა, „რანი ეოფიდან!“ და არა „რა ეეფიფიდეარ!“ ჩვენ ეხლანდელი ქართველნი, ამ წინაპრების შთამომავლნი ვარ რომელნიც ეერეხვალ სოროვებში ძერებილნენ, რადგანაც ეთ სამშობლოს ცეტხდითა და მახვიდი მტერი ანდეურებდა, და ამ სოროვებს ადწეკენენ თავს მხოდდ მაშინ, რადგანაც მთ პირდ ეეთიდდეგობას სიშეშრეეს ადარეფერი მოეადოდა. ოლ ეეერები, ნამდვილი ეეფერეფენი მამეფიდ შეიფენი ეი ანწეკენეთ თვალ წამიდოს წამიდის შემდეგ-ადეეფდ და ეამანდეეფრებედო, რადგანაც „სიეოლეეეს ნაძარხსა“ ანჩეკენენ „სიეკვლილს სახეეოვანსა“.

.... და ეკეკერენ ისინიც ისე, როგორც ეკეკერა ჩვენი სამშობლოს ეეფიფი და ბეტეფიკ.

დრმდ დამოფეერეეფდა მამის სიტეეენი. ეხლანდელ საეეფალსხმეერა მოეენტეში, რადგანაც ეერების, როგორც თავლეუფდის, ეერეფდეგ დამნანეეფდის, ეოფნა ან ეოფნის საეეთხა წა-

ეროვნული ბიბლიოთეკა

მოუვენებულად: რადგანაც სიფრთხილეა შეოფი სიმშობლდა ბირდებთრ ოფლდებში შესსერებია ოფის შეიდგების და მათგან ელის სსნსს, ქრთველი ერი რათი უმტკიცგების თალს ჩაბადეს-ხსდელ და ენნაწმეს სიმშობლოს ერთგულებისა და თავდადებას, რათი უმტკიცგეს, რომ შემდგარია მაშა, რადგანაც ასეთ სიმნინელ და მწარე ბრალდებას უფენებს წინ?

დღეგანდელი დიდებული, გაერთიანებული დრო დასმტკიცგებს და ისტორიას ეკადაცემს ჩვენს ერთგულებისა და ორგულობასაც ჩვენ ბინრსეულ და კეთილშობილურ ქმეულის წინაშე და ჯაი მაშინ ჩვენს ეოფნას, ჩვენს ბრსებობას, თუ მართლა სიმდელმოა კაშკრადა ჩვენში გმირული სული და თავგანწირული სიეუჯრეული მიამეფისადმი.

ანნა ვართოგვა

დაჭრილი მეცხვარე

სალამოს ჟამი იყო. მოელვარე მზის სხივები სამხრეთისაკენ სწრაფად გადაექანა. ასტადა ცელენი ნიავი, გაადა თვისებური ზღაპარი და მიყუჩებულ-მიძინებულს ბრძოლის ველს უმალვე ელფერი უცვალა.

სისხლით მორწყული ძინდორ-ველი წითლად ლაპლაპებდა, დაჭრილ-დახოცილების გვამები ქუჩ-ქუჩად აგა-იქ ეყარა. იქვე, განმარტოებით. ძმიმედ დაჭრილი ქართველი ბეკრობზე მიწოლილიყო, ფიქრებში გართული.

— ვინ, ვინ მიუკვლევს ოხერ ობლად დარჩენილ ოჯახს, მოხუც დედასა, ცოლსა და ბალლებს?—მის გულის სიღრმიდან მწარე ოხერის და კვნესის ხმა გაისმოდა.

— ოჰ, ნიავო, საიდან მოჰქერი, რომელ კუთხიდგან

დაჭრილს მეომარს გაახსენდა თავისი სამშობლო, უნუგეშოდ დაშთენილი დავრდომილი მშობლები, უპატრონოდ მიტოვებული ცხვარი, უფრო გაღორკვეცდა ჭრილობა. მოაგონდა ბედკრულს, ოდეს თავისუფლად, ამაყად დანავარდობდა თოვლით დაფენილ მაღალ მთის მწვერვალებზე, მოაგონდა, ოდეს ამწვანებულ მთის ფერდობებზე ცხვრის ფარას ამოვებდა და, ჯოხზე დაყრდნობილი, სალამურს კვრით ცხვარს სამოვრად აკეზებდა.

მოაგონდა ყოველივე ეს და დაღონებულს გული ამოუჯდა, ჩაქინდრა თავი და გაჰყვა ოცნებას...

შემდეგ ოავი აიწია, ირგვლივ არე-მარეს თვალი მიმოავლო. წაიღო ხელი უბეში კენ და სამშობლოდან წამოღებული ლერწამის სალამური ამოიღო.

დაჭრილი მეცხვარე დიდხანს დააკვირდა მას. ბერე მოიკრიფა მთელი თვისი ძალ-ღონე და ჩაბერა სალამურს... გაისმა გულწარმტაცი ხმა სალამურისა, ხმა მომხიბლავი და მკრძნობიარე.

სალამურის ხმამ ისე მოაჯადოვა ყველა, რომ თითქო თვით ბუნებაც ! მეწყდ გარდაიქცა. ცოტა ხნის შემდეგ უცაბ შესწყდა ნარნარი ხმა სალამურისა და დაჭილ მეომრის სიცოცხლის ძაფიც გაჰსწყდა. განუტეგა სული ბედკრულმა უცბო მიწა-წყალში, შორს, შორს ცხრა მთას იქით. ვ. **ითანელაშვილი**

გოზინაყის მაგიერი

ვისაც ერგოს—შეერგოს!

(გამოცანები)

სული გაჰქრა, ხორცი ლეჩა,—
ეშმაკეთი თავს გელეშა!..

—

შვიდი ლალა, ენის მქონე,
და არც ერთი მის პატრონი! .

—

ჰაი-ჰუი, ჰალაჰალა,—
სხვამ კი ცხვარი გაილალა!..

—

გიმრავლდება შორით მტერი,
ახლოს კი ხარ თვითონ შტერი! .

—

სული ქაxსა, გული კუმსა,—
ვაი შენსა ბაქი-ბუქსა!..

—

ბაკი... ბუკი... ბაკარა,—
ვინც შევიდა—დაკარა!..

—

მიცვლებულნი ჰპორგავენ,
თვის ახლო რომ არ გხედავენ! .

—

ნაბიჯ ფართე, ენა-გრძელი
სად გინახავთ ოჯახთ მკლელი! .

—

ბახუსი ღა ზეკპომეწე
ერთი თუ, გეთაყვანე?!

—

უკუდო და რქა-მომმეგრალი
ყველისია ჭირთუფალი!

—

მკლავ-ფარფატა, ჭკვა ცენტერა,
ხან ხუცესი, ხან ტერტერა!.. **იზიძე**

ეროვნული ბიბლიოთეკა

V წ. მიიღება ხელის მოწერა 1917 წლისათვის VI წ.

სათეატრო სალიტერატურო, სამახტვრო ყოველთვიური ჟურნალი

თეატრი და ცხოვრება

(წყდება მუშუა)

გამოვა სრული პროგრამით,

ყოველ ცნობილი რედაქციით

ყოველ ხელის მომწერნი მიიღებენ ოქრ პრემიას

აკაკის „ნაკვეთები და ბრძოლული ნიტყვები“ ავტორის სურათებით ფაქსიმილეთი და ბიოგრაფიით.

ჭ. ლომთათიძის „ჩრდილული აზრები“ რის სურათით, ფაქსიმილეთი და ბიოგრაფიით.

ჟურნალი მაბრეშუ ბარეშუ, პროგრამული მიმართულებისა

4 ჟურნალში მონაწილეობას მიიღებენ ჩვენი დამსახურებული ... ბილი მწერლები: მგზონები, კრიტიკოსები, მუსიკოსები, მხატვრები

ჟურნალის ფასი ორივე ბრეშეთ წყდებიდან დღის 8 მან. ნახევარის ... 4 მან. 50 კან. თითო ნომერი ... 15 კან ფულის შემოტანა ... ეშეიძლება: ხელის მოწერის დროს 3 მ., 1-მაისამდე—3 მ. 1-ელ 2

ხელის მოწერა მიიღება: თბილისში, „ხორაპანის“ ... ...